

Børn og unges solarievaner 2008

Børn og unges solarievaner 2008

Camilla Thorgaard (att. cth@cancer.dk – tlf. 35 25 75 90)

Anne Friis Krarup

Uddrag, herunder figurer, tabeller og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:

Thorgaard C. & Krarup A.

Børn og unges solarievaner 2008

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2009

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Telefon 35 25 75 00

Rapporten findes udelukkende i elektronisk form og er tilgængelig via

www.skrunedforsolen.dk

ISBN: 978-87-7064-108-1

Copyright 2009 © af

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

I juli i år omkategoriserede FNs verdenssundhedsorganisationen, WHO, UV-stråling fra solarium fra at være ”måske kræftfremkaldende” til at være ”kræftfremkaldende”. Det blev hermed fastslået, at der er en videnskabelig og veldokumenteret direkte sammenhæng mellem brug af solarium og risikoen for at udvikle modernærkekræft.

Modermærkekræft er den kræftform, der er i størst stigning i Danmark. Særligt unge bliver ramt af sygdommen. Modernærkekræft er nu den hyppigste kræftform blandt unge kvinder mellem 15-34 år, og næsthypigste kræftform blandt unge mænd på samme alder. Børn og unge, der er i vækst, er i en forøget risiko for at udvikle kræft, når de udsættes for kræftfremkaldende faktorer som fx solarium. Det er derfor nødvendigt hurtigst muligt at dæmme op for det sundhedsproblem, som særligt yngre danskeres solariebrug udgør.

Nærværende rapportens resultater af børns og unges solarievaner er stærkt bekymrende. Børn helt ned til 8 år bruger solarium, og teenagere – specielt mellem 16 og 18 år – har et alarmerende højt solarieforbrug. Op mod halvdelen af alle unge i aldersgruppen går i solarium. Samtidig viser analysen, at denne gruppe bruger solarium som en social aktivitet. For de unge er det derfor ikke et spørgsmål om at vælge solarium til, men snarere et spørgsmål om at have styrken til at kunne vælge solarium fra og dermed risikere at stå udenfor gruppenormen og fællesskabet. Samtidig viser resultaterne også, at de unge ikke har en realistiske forståelse af, at deres eget solarieforbrug udgør en alvorlig helbredsrisiko.

Det er på denne baggrund, at mange beslutningstagere i landets kommuner har sendt et tydeligt signal om, at solarier udgør et kræftfremkaldende miljø og har valgt at fjerne solarier i offentlige svømmehaller og sportshaller. Desværre er det ikke nok til at forebygge en alvorlig kræftform i stærk vækst. Også på nationalt niveau må sundhedsproblemet håndteres ved at indføre et forbud mod kosmetisk brug af solarium for børn og unge under 18 år.

København, november 2009

Anja Philip, projektchef for Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne ”Skrue ned for solen mellem 12 & 15”.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Indholdsfortegnelse	3
Sammenfatning	4
Børn bruger solarium	4
Unge solarieadfærd	4
Begrundelser for at bruge eller ikke bruge solarium.....	5
Det er en social aktivitet at gå i solarium	5
Oplevelse af sundhedsrisiko.....	5
Fremtidigt brug af solarium.....	6
Indledning	7
1. Brug af solarium blandt børn	10
Resumé	10
Brug af solarium blandt de 8-12-årige	10
Brug af solarium blandt de 13-18-årige	11
2. Brug af solarium blandt unge	14
Resumé	14
Begrundelser for at bruge solarium	16
Begrundelser for ikke at bruge solarium	17
Hvor går de unge i solarium	18
3. Påvirkning fra venner	19
Resumé	19
Venners solarieforbrug	19
Venners betydning for eget solariebrug	19
Solarium som en social aktivitet	20
4. Forældres kendskab til de unges solariebrug	21
Resumé	21
5. Oplevelse af risici ved solariebrug	22
Resumé	22
Unge opfattelse af sundhedsskadeligt solariebrug.....	22
Oplevelse af eget solarieforbrug som værende ufarligt	23
6. Forventet fremtidigt forbrug af solarium	25
Resumé	25
7. Metode	27
Litteraturliste	28
Bilag	30
Spørgeskema til de 15-25-årige.....	30
Spørgeskema til de 8-12-årige.....	33

Sammenfatning

Denne rapport giver et billede af danske børn og unges solarievaner i 2008. Rapporten præsenterer resultater fra to repræsentative spørgeskemaundersøgelser¹. Den ene undersøgelse er gennemført blandt børn og unge i alderen fra 8 til 18 år af analysebureauet Gallup. Den anden undersøgelse er gennemført af analysebureauet Userneeds blandt unge i alderen 15-25 år.

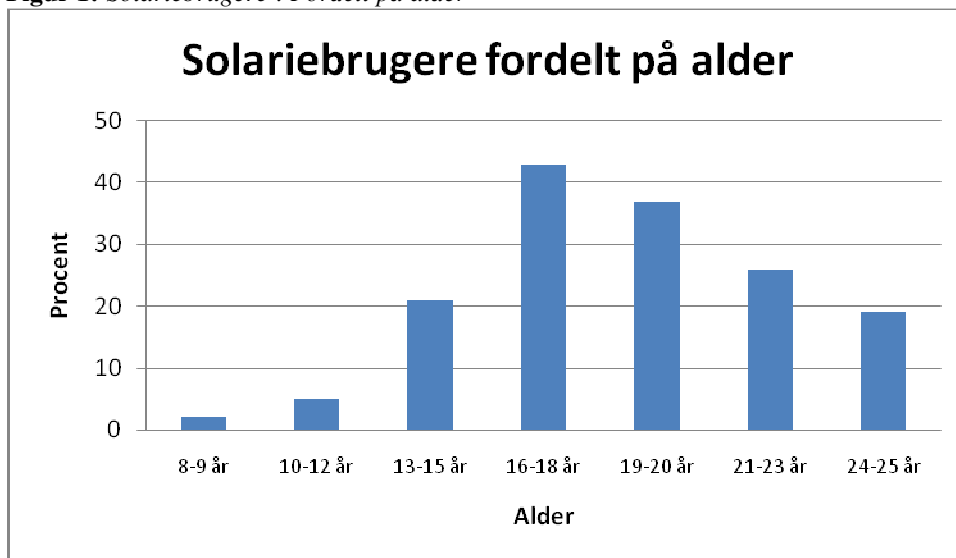
Børn bruger solarium

3 % af de 8-12-årige har brugt solarium inden for det seneste år, og 4 % i aldersgruppen har prøvet det på et tidspunkt. Det er særligt den ældste del af aldersgruppen, der bruger solarium, men der er også eksempler på, at børn helt ned til 8 år har brugt solarium.

Unge solarieadfærd

Solarieforbruget stiger op gennem teenageårene og toppe i aldersgruppen 16-18 år. 21 % af de 13-15-årige mod 43 % af de 16-18-årige har brugt solarium inden for det seneste år. Solarieforbruget aftager herefter fra 19 år og op gennem tyverne.

Figur 1: Solariebrugere². Fordelt på alder

Særligt de unge piger har et højt solarieforbrug; mere end halvdelen (55 %) af de 16-18-årige piger har brugt solarium inden for det seneste år.

Rapporten viser, at forældrene generelt har kendskab til de unges solariebrug. 86 % af de unge solariebrugere fra 15 - 18 år angiver, at deres forældre ved, hvor meget de går i solarium. Selvom svarene ikke nødvendigvis peger på, at forældre dermed billigere børnenes solariebrug, lader det til, at solariebesøg ikke er noget, som de unge skjuler for deres forældre.

¹ Begge undersøgelser er repræsentative på køn, alder og geografi. Undersøgelsen af børn er vejet op, så den er gjort repræsentativ, mens undersøgelsen af unge er udtrukket fra et panel til at være repræsentativ.

² Andel der har brugt solarium inden for det seneste år

Begrundelser for at bruge eller ikke bruge solarium

De to mest almindelige begrundelser for at bruge solarium er kosmetiske, fx er de hyppigste svar ”For at blive brun” og ”Jeg er for bleg om vinteren”. Derudover svarer omkring hver tiende, at de bruger solarium for at se sunde ud eller pga. bumser.

Blandt dem, der ikke bruger solarium, er den hyppigste begrundelse for *ikke* at bruge solarium ”Jeg er bekymret for min sundhed”. En stor del af de unge, der ikke bruger solarium, er altså bevidste om og påvirket af, at der er en sundhedsrisiko forbundet med at bruge solarium. Mange er desuden bevidste om, at sundhedsrisikoen er forbundet med en forøget risiko for kræft. Det underbygges af, at hovedparten af de unge i en åben svarkategori fremhæver, at de ikke bruger solarium pga. risikoen for ’kræft’ eller ’hudkræft’.

Der er også en del af de unge, som smagsmæssigt distancerer sig fra dem, som bruger solarium, og peger på, at det ikke er deres ’stil’ at bruge solarium.

Resultaterne peger på, at de kosmetiske fordele vejer tungere blandt solariebrugerne end fornemmelsen af at have en risikofyldt adfærd. Blandt ikke-brugerne er det enten bekymringen for de sundhedsmæssige konsekvenser, eller det stilmæssige udtryk ved solariebruning, som afholder dem fra at bruge solarium.

Det er en social aktivitet at gå i solarium

Undersøgelsen peger på nogle sociale aspekter ved de unges solarieadfærd. En fjerdedel (25 %) af de unge følges ofte med nogen og 33 % følges af og til med nogen. Det er primært venner, som de unge følges med, når de går i solarium. Derudover viser undersøgelsen, at jo større en andel af ens venner, der bruger solarium, desto mere sandsynligt er det, at man selv bruger solarium.

Oplevelse af sundhedsrisiko

Selvom en stor del af de unge har kendskab til, at solarium kan føre til kræft, ser vi i undersøgelsen, at en del af de unge mener, at det kun er et meget højt forbrug af solarium, der er sundhedsskadeligt. 58 % af de 15-25-årige mener, at man skal tage solarium ugentligt eller oftere, før det er sundhedsskadeligt. Solkampagnen har derimod kommunikeret, at der er en forøget risiko ved et månedligt besøg på baggrund af resultaterne fra et stort nordisk kohorte studie³. De unges opfattelse af, at det kun er et højt solarieforbrug, som er sundhedsskadeligt, kommer også til udtryk i solariebrugernes forståelse af, hvor farligt deres eget forbrug er. 75 % af de unge solariebrugere mener ikke, at deres eget solariebrug er forbundet med en sundhedsmæssig risiko. Det er især teenagerne, der ikke mener deres eget solariebrug er sundhedsskadeligt.

³ Veierød et al. 2003

Fremtidigt brug af solarium

41 % af de 15-25-årige forventer, at de vil bruge solarium i fremtiden, hvilket er på niveau med det nuværende niveau blandt de 15-25årige. Det er især pigerne og de yngste, der forventer at fortsætte med at bruge solarium.

Indledning

”Skrud ned for solen mellem 12 & 15” er iværksat i 2007 i et samarbejde mellem TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse med det formål at forebygge kræft i huden gennem en række forskellige initiativer. Kræft i huden skyldes for megen eksponering for UV-stråling, som både findes i den naturlige sol og solarier. Solkampagnen arbejder for, at danskerne udsættes for mindre UV-stråling ved at skabe adfærdsmæssige og strukturelle forandringer. Solkampagnen har bl.a. iværksat en kampagne, der hedder ’Sluk solariet’, som oplyser om de sundhedsskadelige virkninger ved at bruge solarium og arbejder derudover på strukturelle ændringer, der begrænser unges adgang til solarier.

Baggrunden for rapporten er, at Solkampagnen og andre aktører såsom kommuner gennemfører kræftforebyggende kampagner, der er rettet mod unges solarieforbrug. Det er derfor vigtigt at få afdækket, hvordan solarieforbruget ser ud i målgruppen, og få større indsigt i, hvilke faktorer, der påvirker deres solarieadfærd.

Denne rapport indeholder resultaterne af to repræsentative spørgeskemaundersøgelser fra 2008. Den ene spørgeskemaundersøgelse blev gennemført blandt børn og unge i alderen 8-18 år af Gallup i august 2008. Den anden undersøgelse blev gennemført blandt unge mellem 15-25 år i december 2008 af Userneeds. Begge undersøgelser er repræsentative på køn, alder og geografi.

Kræft i huden

’Kræft i huden’ dækker over flere forskellige sygdomme, som kan inddeles i tre hovedtyper:

- Modermærkekræft,
- Anden hudkræft
- Basalcelle hudkræft.

Mere end 90.000 mennesker i Danmark lever med diagnosen kræft i huden, og hvert år får mere end 8000 mennesker diagnosen herfra udgør tilfælde af modermærkekræft 1200. Modermærkekræft betragtes som den mest alvorlige og aggressive type af kræft i huden, idet omkring 15 % dør af sygdommen inden 5 år⁴. Udviklingen i Danmark går desværre den forkerte vej. Antallet af nye tilfælde af kræft i huden er støt stigende, og der har været tale om en tredobling af nye tilfælde de seneste 30 år. Modermærkekræft er den kræftform, der stiger hurtigst i Danmark og er blevet den hyppigste kræftform blandt yngre mennesker i aldersgruppen 15-34 år. Når vi sammenligner antallet af nye tilfælde af modermærkekræft i Danmark med tilfældene i andre lande, ser vi, at Danmark er højt placeret, idet vi ligger på en international syvendeplads i andelen af nye tilfælde af modermærkekræft pr. år⁵.

⁴ Berrino et al 2007

⁵ Globocan 2002

Forebyggelse af kræft i huden

Kræft i huden kan forebygges ved at mindske eksponeringen af UV-stråling. UV-stråling kommer naturligt fra solen, men kan også komme fra elektriske apparater, som fx solarier. UV-stråling er en vigtig kilde til D-vitamin, men der er samtidig evidens for, at UV-stråling er kræftfremkaldende (IARC 1997). I 2009 har IARC under WHO placeret UV-stråling fra solarier i gruppe 1, hvilket betyder, at WHO slår fast, at det er kræftfremkaldende at benytte solarier⁶.

Alder har betydning

Børn og unge er særligt udsatte, når de udsættes for UV-stråling og UV-stråling i barndommen øger risikoen for at udvikle modermærkekræft senere i livet⁷. Alle de studier, som har undersøgt betydningen af alder ved første solariebesøg, har fundet, at risikoen øges, hvis man bruger solarium som ung⁸. Dette er baggrunden for WHO's anbefaling om et solarieforbud for unge under 18 år⁹.

Stråling i solarier

Der er som udgangspunkt en intens UV-stråling i solarier, selvom mængden og sammensætningen varierer for de enkelte solarier. UV-strålingen i solarier består af UVA- og UVB-stråling. I mange solarier er strålingen sammensat, så den består af mere UVA-stråling i forhold til UVB-stråling, end i den almindelige sol. Det betyder, at nogle rør udsender 10 gange mere UVA-stråling, end der er i almindeligt sollys. Før 1990 mente man, at kun UVB-strålingen var kræftfremkaldende. Sidenhen er det imidlertid blevet bevist, at både UVA- og UVB-stråling er kræftfremkaldende¹⁰.

Solarier som middel til solbeskyttelse

Mange begrundet deres solarieforbrug med, at de "for-bruner" inden fx ferierejser sydpå, forstået på den måde, at man ved at få "farve" fra solariet kan undgå at blive skoldet, når man efterfølgende udsættes for høj UV-stråling på sin ferie. Denne opfattelse er dog forkert. En UVA induceret "bruning" giver kun en forsvindende lille beskyttelse mod solskoldninger¹¹.

Solarier og D-vitamin

Sollys er vigtig for produktionen af D-vitamin, fordi UVB-strålerne igangsætter hudens egen syntese af D-vitamin. Solarier frarådes dog generelt som kilde til D-vitamin¹², fordi de

⁶ IARC 2009: 751-2

⁷ Armstrong & Kricger 1996: 26

⁸ WHO 2006

⁹ WHO 2003

¹⁰ Faktaark om solarier

¹¹ Black et al 1985, Gange et al 1985; Rivers et al. 1989

¹² WHO 2005; Faktaark om solarier

sundhedsskadelige konsekvenser ved at bruge solarier overskygger de usikre sundhedsmæssige fordele. D-vitamin kan også opnås gennem kosten og vitamintilskud.

Danskernes solarievaner

Solkampagnen har gennemført årlige repræsentative monitoreringer af danskernes solvaner siden 2007. I undersøgelserne finder vi et generelt højt solarieforbrug i Danmark – især blandt de yngste i befolkningen: I 2008 havde 44 % af de 15-19-årige brugt solarium det seneste år sammenlignet med 13 % af de 50-64-årige¹³. Der er desuden en tendens til, at de unge bliver yngre og yngre, når de bruger solariet første gang¹⁴.

Undersøgelserne til denne rapport

Det er disse tal, der er baggrunden for de undersøgelser, som vi har gennemført i 2008 og som afrapporteres i denne rapport. For det første ønskede vi at undersøge, hvor udbredt solariebrug er blandt børn, og for det andet ønskede vi at se nærmere på solariebruget blandt unge. Vi inkluderede derfor et spørgsmål om solariebrug i Gallups Børneindexundersøgelse blandt de 8-18-årige, så vi kunne få undersøgt solarieforbruget blandt børn. Derudover gennemførte vi i december 2008 en undersøgelse af unges solarievaner, så vi kunne belyse flere forskellige aspekter ved unges solarieadfærd.

¹³ Thorgaard et al. 2009

¹⁴ Køster et al. 2009

1. Brug af solarium blandt børn

Resumé

- 3 % af de 8-12-årige har brugt solarium inden for det seneste år
- 35 % af de 13-18-årige har brugt solarium inden for det seneste år
- 22 % af de 13-15-årige har brugt solarium inden for det seneste år sammenlignet med 48 % af de 16-18-årige.
- 55 % af de 16-18-årige piger har brugt solarium inden for det seneste år

Brug af solarium blandt de 8-12-årige

Meget unge børn bruger solarium

Undersøgelsen viser, at 3,0 % af de 8-12-årige har brugt solarium inden for det seneste år, og 4,3 % af børnene i denne alderskategori har prøvet at bruge solarium på et tidspunkt i deres liv. De fleste 89,7 % har dog svaret, at de aldrig har brugt solarium.

Tabel 1.1 *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 8-12-årige.*

	Procent
Flere gange om ugen	0,5 %
Ugentligt	0,0 %
Flere gange om måneden	0,5 %
Månedligt	0,4 %
Fire gange om året eller mindre	1,6 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	1,3 %
Jeg har aldrig brugt solarium	89,7 %
Ved ikke eller ubesvaret	6,1 %
Total	100,0 % (n=344)

I denne rapport har vi kategoriseret respondenter ud fra spørgsmålet *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?* Respondenter, der har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er kategoriseret som solariebrugere, mens respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder eller aldrig har brugt solarium, er kategoriseret som ikke-solariebrugere.

Blandt de 8-12-årige er der ikke nogen signifikant forskel på solarieforbruget blandt piger og drenge.

Tabel 1.2 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Blandt 8-12-årige. Fordelt på køn.

	Piger	Drenge
Ja	3,2 %	2,8 %
Nej	90,0 %	90,9 %
Ubesvaret	6,6 %	5,3 %
Total	100 % (n=177)	100,0 % (n=168)

Der er forskel på solarieforbruget for de to aldersgrupper inden for gruppen 8-12 år, idet 4,7 % af de 10-12-årige har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder sammenlignet med 1,8 % af de 8-9-årige.

Tabel 1.3 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på alder.

	8-9 år	10-12 år
Ja	1,8 %	4,7 %
Nej	93,3 %	87,8 %
Ubesvaret	5,1 %	7,4 %
Total	100 % (n=203)	100,0 % (n=141)

Brug af solarium blandt de 13-18-årige

En tredjedel af de 13-18-årige har brugt solarium inden for det seneste år

Undersøgelsen viser, at unge mellem 13 og 18 år har et højt forbrug af solarium. En tredjedel (31,7 %) af de unge svarer, at de har brugt solarium inden for det seneste år, mens 16,4 % har brugt solarium månedligt eller hyppigere. Endvidere finder vi, at 5,4 % har brugt solarium ugentligt eller oftere.

Tabel 1.5 Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 13-18-årige.

	Procent
Flere gange om ugen	1,4 %
Ugentligt	4,0 %
Flere gange om måneden	4,6 %
Månedligt	6,4 %
Fire gange om året eller mindre	15,3 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	7,5 %
Jeg har aldrig brugt solarium	54,0 %
Ved ikke og ubesvaret	6,8 %
Total	100,0 % (n=413)

Der er flere piger, der bruger solarium

Der er flere piger i alderen 13-18 år, der bruger solarium end jævnaldrende drenge, idet 31,7 % af pigerne har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder sammenlignet med 20,9 % af drengene.

Tabel 1.6 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Blandt 13-18-årige. Fordelt på køn.

	Piger	Drenge
Ja	31,7 %	20,9 %
Nej	61,5 %	72,4 %
Ubesvaret	6,8 %	6,7 %
Total	100 % (n=201)	100,0 % (n=212)

De ældste teenagere bruger mere solarium

Der er en stor aldersforskel i solarieforbruget blandt de 13-18-årige, eftersom 21,1 % af de 13-15-årige har brugt solarium inden for det seneste år. Sammenlignes dette med de 16-18-årige, ses det, at der er sket en fordobling af antallet af solariebrugere fra den ene aldersgruppe til den anden, da 43 % af de 16-18-årige har brugt solarium inden for det seneste år.

Tabel 1.7 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på alder.

	13-15 år	16-18 år
Ja	21,1 %	43,0 %
Nej	70,9 %	51,6 %
Ubesvaret	8,0 %	5,4 %
Total	100 % (n=212)	100,0 % (n=200)

Tager vi udelukkende udgangspunkt i pigerne, finder vi ligeledes en betydelig forskel i solarieforbrug for de to aldersgrupper. Mere end halvdelen af de unge piger mellem 16-18 år

(54,6 %) har brugt solarium inden for det seneste år, mens dette gør sig gældende for knap en tredjedel af de 13-15-årige.

Tabel 1.8 *Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Piger fordelt på alder.*

	13-15 år	16-18 år
Ja	31,2 %	54,6 %
Nej	61,6 %	39,1 %
Ubesvaret	7,2 %	6,2 %
Total	100 % (n=99)	100,0 % (n=102)

2. Brug af solarium blandt unge

Resumé

- 41 % af de 15-25-årige har været i solarium inden for det seneste år. Det er især pigerne og de 15-20-årige, som bruger solarium
- De mest almindelige begrundelser for at bruge solarium er kosmetiske
- De hyppigste begrundelser for *ikke* at bruge solarium er sundhedsmæssige
- De unge tager især solarium i møntsolcentre uden personlig betjening
- 10 % af solariebrugerne har brugt solarium 4 gange eller mere inden for den seneste måned (midt november til midt december 2008).

Solarium er populært blandt de unge

Undersøgelsen viser, at de unge har et højt forbrug af solarium. 40,5 % af respondenterne mellem 15 og 25 år svarer, at de har brugt solarium inden for det seneste år. Vi finder endvidere, at 20,5 % har brugt solarium månedligt eller oftere, og at 3,5 % har brugt solarium flere gange om ugen eller ugentligt.

Tabel 2.1 *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?*

	Procent
Flere gange om ugen	1,1 %
Ugentligt	2,4 %
Flere gange om måneden	7,0 %
Månedligt	10,0 %
Fire gange om året eller mindre	20,0 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	25,8 %
Jeg har aldrig brugt solarium	33,4 %
Ved ikke	0,4 %
Total	100,0 % (n=1222)

De unge, der har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er efterfølgende blevet spurgt til deres forbrug af solarium den seneste måned. Over halvdelen (52,2 %) af de unge, havde ikke brugt solarium inden for den seneste måned (midt november til midt december 2008). Blandt dem, der havde brugt solarium var det mest almindelig en (17,6 %) eller to gange (13,4 %). Blandt solariebrugerne var der dog også 10 %, som havde brugt solarium 4 gang eller mere.

Tabel 2.2 *Hvor mange gange har du været i solarium den seneste måned?*

	Procent
Jeg har ikke brugt solarium i den seneste måned	52,2 %
En gang	17,6 %
To gange	13,4 %
Tre gange	6,3 %
Fire gange	3,8 %
Fem gange	3,4 %
Seks gange eller mere	2,8 %
Kan ikke huske det	0,4 %
Total	100,0 % (n=494)

Piger bruger i højere grad solarium

Der er betydelig kønsforskel i brugen af solarium blandt de 15-25-årige. Over halvdelen af de unge piger (52,0 %) har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, mens det kun er 29,0 % af drengene.

Tabel 2.3 *Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på køn.*

	Alle	Piger	Dreng
Ja	40,6 %	52,0 %	29,0 %
Nej	59,4 %	48,0 %	71,0 %
Total	100,0 % (n=1217)	100 % (n=613)	100,0 % (n=604)

Der er flere solariebrugere blandt de yngste

Der er endvidere stor aldersforskel i brugen af solarium. 46,2 % af de 15-20-årige er solariebrugere sammenlignet med 34,1 % af de unge i alderen 21-25 år.

Tabel 2.4 *Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på alder.*

	Alle	15-20 år	21-25 år
Ja	40,6 %	46,2 %	34,1 %
Nej	59,4 %	53,8 %	65,9 %
Total	100,0 % (n=1217)	100 % (n=651)	100,0 % (n=566)

Der er færre solariebrugere i Region Hovedstaden sammenlignet med de andre regioner

Sammenlignes andelen af solariebrugere på tværs af landets fem regioner, fremgår det, at der er markant færre unge i Region Hovedstanden (33,4 %), som kan karakteriseres som solariebrugere. Den største andel af solariebrugere finder vi i Region Syddanmark, hvor 46,6 % af de unge har brugt solarium mindst én gang inden for de seneste 12 måneder.

Tabel 2.5 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på landets fem regioner.

	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
Ja	33,4 %	40,8 %	46,6 %	43,1 %	45,0 %
Nej	66,6 %	59,2 %	53,4 %	56,9 %	55,0 %
Total	100,0 % (n=395)	100,0 % (n=157)	100,0 % (n=262)	100,0 % (n=274)	100,0 % (n=129)

Der er færrest solariebrugere i Storkøbenhavn og på landet

På tværs af bystørrelse er der tilsvarende forskelle i brugen af solarium. Der er færrest solariebrugere i hhv. Storkøbenhavn (31,5 %) og 'på landet/ikke i en by' (35,3 %), mens andelen er markant højere i større byer med mere end >100.000 indbyggere.

Tabel 2.6 Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på bystørrelse

	Storkøbenhavn	I en stor by (>100.000 indbyggere)	I en mindre by (20.000-100.000 indbyggere)	I en provinsby (500-20.000 indbyggere)	På landet/ikke i en by
Ja	31,5 %	44,3 %	45,5 %	43,4 %	35,3 %
Nej	68,5 %	55,7 %	54,5 %	56,6 %	64,7 %
Total	100,0 % (n=308)	100,0 % (n=287)	100,0 % (n=257)	100,0 % (n=265)	100,0 % (n=85)

Begrundelser for at bruge solarium

Da vi i undersøgelsen har valgt at belyse, hvorfor de unge vælger at bruge solarium, er de respondenter, der har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, blevet spurgt, hvad deres typiske begrundelse er for at bruge solarium. Svarene fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2.7 Hvad er typisk din begrundelse for at bruge solarium?

	Procent
Jeg er for bleg om vinteren	26,5 %
Jeg vil gerne se sund ud	8,1 %
Det er afslappende	8,6 %
På grund af bumser	10,6 %
For at blive brun	36,5 %
Mine venner gør det	0,4 %
Mine venner siger, at jeg er bleg	1,0 %
Andet	8,4 %
Total	100,0 % (n=491)

De mest almindelige begrundelser for at bruge solarium er ”For at blive brun” (36,5 %) og ”Jeg er for bleg om vinteren” (26,5 %). Derudover svarer hver tiende (10,6 %), at de bruger solarium pga. bumser, mens 8,6 % af de 15-25-årige bruger solarium for at se sunde ud.

Begrundelser for ikke at bruge solarium

De unge respondenter, som ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er tilsvarende blevet spurgt, hvorfor de ikke bruger solarium.

Tabel 2.8 *Hvorfor bruger du ikke solarium?(n=723)*

	Procent
Det er ubehageligt	10,1 %
Jeg må ikke for mine forældre	0,7 %
Jeg er bange for at få rynker	10,8 %
Jeg er bekymret for, at det skader min sundhed	60,9 %
Jeg skolder for nemt	12,9 %
Jeg er tilfreds med min naturlige kulør	51,7 %
Andet, angiv venligst	18,5 %

Den hyppigste begrundelse for ikke at bruge solarium er ”Jeg er bekymret for, at det skader min sundhed” (60,9 %) samt ”Jeg er tilfreds med min egen kulør” (51,7 %). Derudover svarer 12,9 % af de unge, at de ikke bruger solarium, fordi de skolder for nemt.

Samtidig er der en gruppe på 18,5 %, som har angivet andre årsager til, at de fravælger at bruge solarium. Af andre årsager fremgår det for det første, at en stor del af de unge er orienteret om, at der er en sundhedsrisiko forbundet med at bruge solarium. F.eks. fremhæver flere respondenter, at de ikke bruger solarium pga. risikoen for cancer ”Bange for at få kræft”, ”Hudkræft”, ”Det er sundhedsskadeligt”, ”Øger chancerne for at få kræft”. For det andet begrundes nogle det med, at det er dyrt at bruge solarium, samtidig med, at de ikke vil bruge tid på det. ”Det er spild af penge!”, ”Jeg vil ikke bruge tid og penge på det”, ”Jeg synes det er for dyrt i forhold til, hvad man får ud af det”. For det tredje fravælger de unge solarium, fordi de oplever det som unaturligt. ”Det virker kunstigt at være brun om vinteren”, ”Det giver en grim farve”. Endeligt fremhæver flere af de unge, at det ikke er deres stil at bruge solarium samtidig med, at de distancerer sig fra dem, som bruger solarium ”Det er ikke lige min stil”, ”Det er for metroseksuelt for mig”, ”Fordi det kun er nedern og taberagtige mennesker, der bruger det! og ”Solariesol er for piger”. Besvarelserne peger ikke på, at der er en general forældremodstand mod solarier, som afholder de unge fra at bruge solarium. Kun 0,7 % angiver: ”Jeg må ikke for mine forældre”, som årsag til fravalg af solarium.

Hvor går de unge i solarium

De unge går i møntsolcenter

Langt de fleste af de unge solariebrugere tager solarium i møntsolcenter uden personlig betjening, når de tager solarium. Det gælder således for 90,7 % af dem, der bruger solarium blandt de 15-25-årige, mens 7,1 % går i solcentre med personlig betjening. 3,4 % bruger solarium i offentlige svømme- eller sportshaller. Det er kun en lille andel af de unge, der bruger solarium i hjemmet (1,4 %).

Tabel 2.9 Hvor går du i solarium?(n= 494)

	Procent
Møntsolcenter (center uden personlig betjening)	90,7 %
Solcenter med personlig betjening	7,1 %
Svømmehal/sportshal	3,4 %
Hjemme	1,4 %
Fitness center	10,7 %
På mit arbejde	0,4 %
Andet, angiv venligst	1,6 %

3. Påvirkning fra venner

Resumé

- En fjerdedel af de 15-25-årige (25 %) angiver, at de ofte følges med nogen, når de går i solarium. Det gælder især for de yngste i aldersgruppe
- De unge følges primært med venner, når de går i solarium
- Jo større en andel af de unges venner, der bruger solarium, desto mere sandsynligt er det, at de selv har brugt solarium.

Venners solarieforbrug

Vi har spurgt de unge, hvor mange af deres venner der bruger solarium. Svarene har vi brugt som et mål for, om de unge er i sociale netværk, hvor solariebrug er almindeligt. Knap halvdelen af de 15-25-årige (46,8 %) angiver, at nogle af deres venner bruger solarium, mens 10,6 % angiver, at næsten alle vennerne bruger solarium.

Tabel 3.1 *Hvor mange af dine venner bruger solarium?*

	Procent
Ingen af mine venner	4,2 %
Få af mine venner	31,5 %
Nogle af mine venner	46,8 %
Næsten alle mine venner	10,6 %
Alle mine venner	0,3 %
Ved ikke	6,6 %
Total	100,0 % (n=1221)

Venners betydning for eget solariebrug

Vennernes forbrug af solarium har betydning for de unges eget forbrug af solarium. Desto større andel af de unges venner, der bruger solarium, desto mere sandsynligt er det, at de selv har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder. Fx er der kun 15,7 % af solariebrugerne som ikke har venner, der bruger solarium mod 80,8 % af dem, hvor næsten alle deres venner bruger solarium.

Tabel 3.2 *Har taget solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på 'Hvor mange af dine venner bruger solarium'?*

	Ingen af mine venner	Få af mine venner	Nogle af mine venner	Næsten alle mine venner	Alle mine venner
Ja	15,7 %	23,7 %	45,7 %	80,8 %	100,0 %
Nej	84,3 %	76,3 %	54,3 %	19,2 %	0,0 %
Total	100,0 % (n=51)	100,0 % (n=384)	100,0 % (n=569)	100,0 % (n=274)	100,0 % (n=4)

Solarium som en social aktivitet

Solarium er for mange af de unge solariebrugere en social aktivitet. 25,3 % svarer, at de ofte følges med nogen, når de går i solarium, og derudover svarer en tredjedel, at de af og til følges med nogen. Det er især de 15-20-årige, som følges med andre, når de går i solarium. Blandt de 15-20-årige følges 64,1 % ofte eller af og til med nogen.

Tabel 3.3 Følges du ofte med nogen, når du går i solarium? Fordelt på alder.

	Alle	15-20 år	21-25 år
Ja	25,3 %	27,9 %	21,2 %
Af og til	33,0 %	36,2 %	28,0 %
Nej	41,7 %	35,9 %	50,8 %
Total	100,0 % (n=494)	100 % (n=301)	100,0 % (n=193)

Man følges primært med venner

Vi har også spurgt til, hvem det er, man følges med. Det er især venner som de 15-25-årige følges med (46,6 %), mens det er hver tiende, som følges med deres mor (10,7 %) og med deres søskende (9,9 %).

Tabel 3.5 Hvem følges du med? (n = 494)

	Procent
Venner	46,8 %
Mor	10,7 %
Søskende	9,9 %
Andre, angiv venligst	12,8 %

Især de unge følges med deres venner, søskende og mor

Blandt de 15-20-årige solariebrugere er det over halvdelen (54,8 %), som følges med venner sammenlignet med 34,2 % af de 21-25-årige. Der er også flere af de yngste, der følges med deres mor, idet vi finder at 14,3 % af de 15-20-årige angiver, at de følges med deres mor sammenlignet med 5,2 % af de 21-25-årige. Derimod er der flere i gruppen af de 21-25-årige som følges med andre end venner, mor eller søskende, når de går i solarium. Når det er noteret hvem, nævnes især kæreste.

Tabel 3.6 Hvem følges du med? Fordelt på alder.

	15-20 år	21-25 år
Venner	54,8 %	34,2 %
Mor	14,3 %	5,2 %
Søskende	13,0 %	5,2 %
Andre (fx kæreste)	9,3 %	18,1 %
Total	100 % (n=301)	100,0 % (n=193)

4. Forældres kendskab til de unges solariebrug

Resumé

- 76 % af de unge under 18 år angiver, at deres forældre ved, at de går i solarium, mens 17 % ikke er klar over, om deres forældre har kendskab til deres solariebrug
- 86 % af de unge solariebrugere under 18 år svarer, at deres forældre ved, hvor meget de går i solarium.

De unge under 18 år er blevet spurgt til, hvorvidt deres forældre har kendskab til at de går i solarium. Trefjerdedele af de unge under 18 år (75,9 %) angiver, at deres forældre ved, at de går i solarium, mens 16,5 % ikke er klar over, hvorvidt forældrene har kendskab til deres solariebrug.

Tabel 4.1 Ved dine forældre, at du går i solarium?

	Procent
Ja	75,9 %
Nej	7,6 %
Jeg er ikke klar over, om de ved det	16,5 %
Total	100,0 % (n=79)

Hovedparten af de unge under 18 år (86,4 %) svarer, at deres forældre ved, hvor meget de går i solarium, mens 10,2 % angiver, at de ikke ved, om forældrene er klar over det¹⁵.

Tabel 4.2 Ved dine forældre, hvor meget du går i solarium?

	Procent
Ja	86,4 %
Nej	3,4 %
Jeg er ikke klar over, om de ved det	10,2 %
Total	100,0 % (n=59)

¹⁵ Respondentgrundlaget i de to ovenstående analyser er begrænset, og estimerne er derfor behæftet med stor usikkerhed.

5. Oplevelse af risici ved solariebrug

Resumé

- 58 % af de unge 15-25-årige mener, at man skal tage solarium ugentligt eller hyppigere for, at det er sundhedsskadeligt
- Især solariebrugerne mener, at solarier skal anvendes hyppigt for, at det er sundhedsskadeligt
- 75 % af de unge solariebrugere oplever ikke, at deres solariebrug er forbundet med en sundhedsmæssig risiko.

Unge opfattelse af sundhedsskadeligt solariebrug

Langt over halvdelen af de 15-25-årige respondenter (57,9 %) mener, at man skal tage solarium ugentligt eller hyppigere for, at det er sundhedsskadeligt, mens 18,2 % mener, at det er sundhedsskadeligt, hvis man bruger solarium månedligt. 13,8 % mener, at det er sundhedsskadeligt at bruge solarium et par gange om året eller en gang i livet. Den overvejende del af de unge betragter derfor kun et meget højt solariebrug som sundhedsskadeligt.

Tabel 5.1 *Hvor ofte mener du, at man skal tage solarium for, at det er sundhedsskadeligt?*

	Procent
Flere gange om ugen	25,0 %
En gang om ugen	32,9 %
En gang om måneden	18,2 %
Et par gange om året	6,4 %
En gang i livet	7,4 %
Ved ikke	10,2 %
Total	100,0 % (n=1220)

Der er en kønsforskel på, hvor ofte de unge mener, at man skal tage solarium for, at det er sundhedsskadeligt. Drengene mener i højere grad, at man skal tage solarium hyppigt for, at det er sundhedsskadeligt sammenlignet med pigerne.

Tabel 5.2 *Hvor ofte mener du, at man skal tage solarium for, at det er sundhedsskadeligt? Fordelt på køn.*

	Piger	Dreng
Flere gange om ugen	23,5 %	26,5 %
En gang om ugen	30,8 %	34,9 %
En gang om måneden	21,6 %	14,7 %
Et par gange om året	6,8 %	6,0 %
En gang i livet	9,3 %	5,5 %
Ved ikke	8,0 %	12,4 %

Total	100 % (n=616)	100,0 % (n=604)
-------	------------------	--------------------

Solariebrugere mener, at der skal mere til for, at solarier er sundhedsskadelige

35,8 % af solariebrugerne mener, at man skal tage solarium flere gange om ugen for, at det er sundhedsskadeligt sammenlignet med 17,7 % af dem, som ikke har taget solarium inden for de seneste 12 måneder.

Tabel 5.4 *Hvor ofte mener du, at man skal tage solarium for, at det er sundhedsskadeligt? Fordelt på om man har taget solarium inden for de sidste 12 måneder.*

	Solariebrugere	Ikke solariebrugere
Flere gange om ugen	35,8 %	17,7 %
En gang om ugen	30,7 %	34,3 %
En gang om måneden	16,9 %	19,1 %
Et par gange om året	3,5 %	8,4 %
En gang i livet	6,9 %	7,7 %
Ved ikke	6,3 %	12,8 %
Total	100 % (n=492)	100,0 % (n=728)

Oplevelse af eget solarieforbrug som værende ufarligt

En ting er, hvor stor risiko man generelt oplever ved solariebrug. Noget andet er, hvor udsat man selv mener, at man er i forhold til ens eget solarieforbrug. Hovedparten af de unge solariebrugere oplever ikke, at deres eget solarieforbrug er alvorligt, idet 75,4 % betragter den sundhedsmæssige risiko forbundet med eget solariebrug som ”ikke alvorlig”.

Tabel 5.6 *Hvor alvorlig oplever du den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solarieforbrug?*

	Procent
Meget alvorlig	3,7 %
Alvorligt	16,9 %
Ikke alvorlig	75,4 %
Ved ikke	4,1 %
Total	100,0 % (n=491)

Blandt solariebrugerne oplever pigerne i højere grad end drengene, at deres solarieforbrug er forbundet med en sundhedsrisiko, idet 5,3 % af pigerne angiver, at de oplever deres eget forbrug som meget alvorligt sammenholdt med kun 0,6 % af drengene.

Tabel 5.7 Hvor alvorlig oplever du den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solarieforbrug? Fordelt på køn.

	Piger	Drenge
Meget alvorlig	5,3 %	0,6 %
Alvorlig	17,2 %	16,3 %
Ikke alvorlig	73,0 %	79,7 %
Ved ikke	4,4 %	3,5 %
Total	100 % (n=319)	100,0 % (n=172)

Flere unge mellem 21-25 år end mellem 15-20 år oplever, at deres solarieforbrug er forbundet med en sundhedsmæssig risiko, idet 23,5 % i førstnævnte gruppe svarer, at de oplever deres eget forbrug som meget alvorligt eller alvorligt sammenlignet med 18,7 % i sidstnævnte gruppe.

Tabel 5.8 Hvor alvorlig oplever du den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solarieforbrug? Fordelt på alder.

	15-20 år	21-25 år
Meget alvorlig	3,0 %	4,7 %
Alvorlig	15,7 %	18,8 %
Ikke alvorlig	78,3 %	70,7 %
Ved ikke	3,0 %	5,8 %
Total	100 % (n=300)	100,0 % (n=191)

Jo hyppigere de unge tager solarium, jo mere oplever de, at deres forbrug af solarium er forbundet med en sundhedsmæssig risiko. Halvdelen af de unge, som tager solarium flere gange om ugen, oplever, at det er forbundet med en meget alvorlig eller alvorlig sundhedsmæssig risiko, sammenlignet med de fx unge, der bruger solarium fire gange eller mindre om året. Tallene tyder derfor på, at de unge storforbrugere af solarium bruger solarium trods oplevelsen af, at deres adfærd er behæftet med en alvorlig sundhedsmæssig risiko.

Tabel 5.9 Hvor alvorlig oplever du den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solarieforbrug? Fordelt på hvor tit de unge har været i solarium inden for de seneste 12 måneder.

	Flere gange om ugen	Ugentligt	Flere gange om måneden	Månedligt	Fire gange eller mindre
Meget alvorlig eller alvorlig	50,0 %	28,6 %	25,9 %	21,3 %	15,7 %
Ikke alvorlig	42,9 %	64,3 %	72,9 %	73,0 %	80,6 %
Ved ikke	7,1 %	7,1 %	1,2 %	5,7 %	3,7 %
Total	100,0 % (n=14)	100,0 % (n=28)	100,0 % (n=85)	100,0 % (n=122)	100,0 % (n=242)

6. Forventet fremtidigt forbrug af solarium

Resumé

- 41 % af de 15-25-årige forventer at bruge solarium i fremtiden. Specielt pigerne og de 15-20-årige forventer at bruge solarium i fremtiden
- 85 % af solariebrugerne forventer at bruge solarium i fremtiden
- 22 % af de 15-25-årige, som ikke har brugt solarium inden for det seneste år, forventer at bruge solarium eller er ikke afklaret mht. et fremtidigt forbrug.

Unge vil stadig bruge solarium

Generelt forventer en stor andel af de unge 15-25-årige også at bruge solarium i fremtiden, idet 40,7 % af dem (både solariebrugerne og ikke solariebrugerne) angiver, at de forventer at bruge solarium i fremtiden. Dette svarer til det nuværende niveau. Samtidig svarer knapt halvdelen (49,4 %), at de ikke vil bruge solarium i fremtiden.

Tabel 6.1 *Forventer du at bruge solarium i fremtiden?*

	Procent
Ja	40,7 %
Nej	49,4 %
Ved ikke	9,9 %
Total	100,0 % (n=1222)

Flere piger end drenge vil bruge solarium

Betydeligt flere 15-25-årige piger end drenge forventer, at bruge solarium i fremtiden, idet 48,1 % af pigerne svarer ja til fremtidigt solariebrug sammenlignet med 33,2 % af drengene.

Tabel 6.2 *Forventer du at bruge solarium i fremtiden? Fordelt på køn.*

	Piger	Drenge
Ja	48,1 %	33,2 %
Nej	41,7 %	57,3 %
Ved ikke	10,2 %	9,6 %
Total	100 % (n=616)	100,0 % (n=606)

Yngre vil i højere grad bruge solarium

Den yngste aldersgruppe forventer i højere grad at bruge solarium i fremtiden, idet 44,9 % af de 15-20-årige angiver, at de vil bruge solarium i fremtiden sammenlignet med 35,8 % af de 21-25-årige.

Tabel 6.3 Forventer du at bruge solarium i fremtiden? Fordelt på alder.

	15-20 år	21-25 år
Ja	44,9 %	35,8 %
Nej	45,2 %	54,3 %
Ved ikke	9,9 %	9,9 %
Total	100 % (n=655)	100,0 % (n=567)

Størstedelen af de unge solariebrugere (85,0 %), dvs. dem som har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, forventer at bruge solarium i fremtiden, mens 6,9 % angiver, at de ikke vil bruge solarium. Af de unge, som ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, angiver 78,3 %, at de heller ikke vil bruge solarium i fremtiden, mens 21,7 % vil bruge, eller ikke ved om de vil bruge solarium i fremtiden.

Tabel 6.4 Forventer du at bruge solarium i fremtiden? Fordelt på hvorvidt respondenterne, har brugt solarium inden for det seneste år.

	Har brugt solarium	Har ikke brugt solarium
Ja	85,0 %	10,6 %
Nej	6,9 %	78,3 %
Ved ikke	8,1 %	11,1 %
Total	100 % (n=494)	100,0 % (n=80)

Der ses ikke et entydigt mønster i sammenhængen mellem forventet solariebrug og oplevelsen af den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med eget solarieforbrug. To tredjedele af de unge (66,7 %), som oplever den sundhedsmæssige risiko som meget alvorlig, forventer at bruge solarium i fremtiden, mens den sidste tredjedel (33,3 %) ikke ved, om de vil bruge det. Blandt de, som oplever deres brug af solarium som en alvorlig sundhedsmæssig risiko, er der 88,0 %, som stadig vil bruge solarium, mens 9,6 % ikke vil.

Tabel 6.5 Forventer du at bruge solarium i fremtiden? Fordelt på, hvor alvorlig du oplever den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solarieforbrug.

	Meget alvorlig	Alvorlig	Ikke alvorlig	Ved ikke
Ja	66,7 %	88,0 %	85,9 %	75,0 %
Nej	0,0 %	9,6 %	6,5 %	5,0 %
Ved ikke	33,0	2,4 %	7,6 %	20,0 %
Total	100,0 % (n=18)	100,0 % (n=83)	100,0 % (n=370)	100,0 % (n=20)

7. Metode

Denne rapport bygger på to dataindsamlinger. Den ene dataindsamling er foretaget af Gallup som del af Gallups Børneindexundersøgelse og omfatter 757 respondenter i alderen 8-18 år. I Børneindexundersøgelsen har Solkampagnen haft en side med solrelaterede spørgsmål, blandt andet med et spørgsmål om solariebrug. Den anden dataindsamling er foretaget af Userneeds som en webbaseret spørgeskemaundersøgelser blandt 1222 respondenter i alderen 15-25 år, hvor respondenterne er udtrukket fra Userneeds Danmarks panel. Begge undersøgelser er repræsentative på køn, alder og geografi.

Børneindexundersøgelsen

Børneindexundersøgelsen blev gennemført i slutningen af august måned. De yngste af børnene har besvaret spørgeskemaet i fællesskab med deres forældre. Børneindexundersøgelsen indeholdt 11 solrelaterede spørgsmål. Børneindexundersøgelsen gennemføres en gang årligt – lige efter skolernes sommerferie. Børnene rekrutteres via CATI¹⁶ og får tilsendt et postalskema til udfyldelse. I undersøgelsen bliver respondenterne inddelt i tre målgrupper (5-7-årige, 8-12-årige og 13-18-årige), og spørgeskemaerne er tilpasset de forskellige målgrupper. Spørgsmålet om solariebrug blev kun stillet til de to ældste målgrupper. Der indhentes forældre-accept for børn under 14 år. Data vejes i forhold til køn, alder og region.

Unge solarievaner

Den anden dataindsamling er blevet gennemført blandt de 15-25-årige af analysebureauet Userneeds i december måned 2008. Der blev anvendt et spørgeskema med 41 spørgsmål, der spurgte til de unges solariebrug og derudover til deres kendskab til 'sluk solariet'-kampagnen. Undersøgelsen blev gennemført i december måned 2008 som en webundersøgelser ved et udtræk i Userneeds Danmarkspanel, der består af 150.000 mennesker. Respondenterne er udtrukket, så de er repræsentative på køn, alder og geografi.

Brug af undersøgelsernes resultater

I kapitel 1 har vi brugt data fra Børneindexundersøgelsen, I de øvrige kapitler om de 15-25-åriges solariebrug har vi brugt data fra Userneeds undersøgelse af de 15-25-åriges solarievaner. Figur 1 i sammenfatningen, som illustrerer andelen af solariebrugere fordelt på alder, er baseret på Børneindexundersøgelsen for aldersgruppen 8-18 år og Userneeds undersøgelse for de 19-25-årige.

¹⁶ Computer Assisted Telephone Interviewing

Litteraturliste

Armstrong & Kricger 1996: Armstrong, BK & Kricger, A. Epidemiology of sun exposure and skin cancer. *Cancer surveys* 1996: 26

Berrino et al 2007: Franco Berrino, Roberta De Angelis, Milena Sant, Stefano Rosso, Magdalene B Lasota, Jan W Coebergh, Mariano Santaquilani, and the EURO CARE Working group. *Lancet Oncol* 2007:Vol 8: 733-783

Faktaark, Solkampagnen, www.cancer.dk/skrunedforsolen/faktaark.htm

Globocan www-dep-iarc.fr/globocan/database.htm

IARC (2006) The International Agency for Research on Cancer Working Group on Artificial Ultraviolet (UV) Light and Skin Cancer (2006) "The association of Use of Sunbeds with Cutaneous Malignant Melanoma and Other Skin Cancers: A Systematic Review" *International Journal of Cancer* 120: 116-1122.

IARC 2009: IARC A review of human carcinogens – Part D: radiation, *The lancet Oncology* 2009 10_751-2 2009

Køster et al 2009: Køster B, Thorgaard C, Clemmensen IH, Philip A. Sunbed use in the Danish population in 2007: a cross-sectional study, *Prev Med.* 2009 Mar;48(3):288-90. Epub 2008 Dec 30

NORDCAN <http://www.ancr.nu/default.:old.asp>

Thorgaard et al 2009: Thorgaard, C, Køster, B, Krarup A & Philip, A *Solundersøgelsen 2008*, www.cancer.dk/NR/rdonlyres/7971BAE7-709A-4689-93547E486624C976/0/Solvaneundersøgelsen2008mindre.pdf

Veierød et al 2003: Veierød, M.B. et al (2003) A prospective Study of Pigmentation, Sun Exposure, and Risk of Cutaneous Malignant Melanoma in Women. *Journal of National Cancer Institute* 95 (20):1530-1538.

WHO 1997, International agency for research on cancer: Solar and Ultraviolet Radiation, IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans last updated 11.november 1009 research on cancer 1997

WHO 2003: Artificial tanning sunbeds risks and guidance WHO 2003

WHO 2005: Who Fact Sheet No 287 *Sunbeds, tanning and UV exposure* March 2005

WHO 2006: The international Agency for Research on cancer Working Group on Artificial Ultraviolet (UV) Light and Skin Cancer (2006) "*The association of Use of Sunbeds with cutaneous Malignant Melanoma and other Skin cancers*"

Bilag

Spørgeskema til de 15-25-årige

Spørgsmål 1

Er du ...

- 1 Kvinde
- 2 Mand

Spørgsmål 2

Hvilket år er du født?

Spørgsmål 3

Hvor gammel er du?

- 1 Under 15 år
- 2 15-20 år
- 3 21-25 år
- 4 26 år og derover

Spørgsmål 4

Hvilken region er du bosat i?

- 1 Region Hovedstaden
- 2 Region Sjælland
- 3 Region Syddanmark
- 4 Region Midtjylland
- 5 Region Nordjylland
- 6 Udlandet
- 7 Ved ikke

Spørgsmål 5

Hvor bor du?

- 1 Jeg bor i Storkøbenhavn
- 2 Jeg bor i en stor by (Mere end 100.000 indbyggere)
- 3 Jeg bor i en mindre by (Mellem 20.000 og 100.000 indbyggere)
- 4 Jeg bor i en provinsby (Mellem 500 og 20.000 indbyggere)
- 5 Jeg bor på landet/ikke i en by
- 6 Ved ikke

Spørgsmål 6

Hvor tit har du været i solarium inden for de seneste 12 måneder?

- 1 Flere gange om ugen
- 2 Ugentligt
- 3 Flere gange om måneden
- 4 Månedligt
- 5 Fire gange eller mindre
- 6 Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium
- 7 Jeg har aldrig brugt solarium
- 8 Ved ikke

Spørgsmål 7

Hvorfor bruger du ikke solarium?

- 1 Det er ubehageligt
- 2 Jeg må ikke for mine forældre
- 3 Jeg er bange for at få rynker

4 Jeg er bekymret for, at det skader min sundhed

5 Jeg skolder for nemt

6 Jeg er tilfreds med min naturlige kulør

7 Andet - angiv venligst

Spørgsmål 8

Hvor mange gange har du været i solarium den seneste måned?

- 1 Jeg har ikke brugt solarium i den seneste måned
- 2 En gang
- 3 To gange
- 4 Tre gange
- 5 Fire gange
- 6 Fem gange
- 7 Seks gange eller mere
- 8 Kan ikke huske det

Spørgsmål 9

Hvorfor har du ikke brugt solarium i den periode?

Spørgsmål 10

Hvad er typisk din begrundelse for at bruge solarium?

- 1 Jeg er for bleg om vinteren
- 2 Jeg vil gerne se sund ud
- 3 Det er afslappende
- 4 På grund af bumser
- 5 For at blive brun
- 6 Mine venner gør det
- 7 Mine venner siger, at jeg er bleg
- 8 Andet

Spørgsmål 11

Hvor går du i solarium henne?

- 1 Møntsolcenter (center uden personlig betjening, hvor man betaler med mønter)
- 2 Solcenter med personlig betjening
- 3 Hjemme
- 4 Svømmehal/sportshal
- 5 Fitnesscenter
- 6 På mit arbejde
- 7 På skønhedsklinik
- 8 Andet

Spørgsmål 12

Hvor mange af dine venner bruger solarium?

- 1 Ingen af mine venner
- 2 Få af mine venner
- 3 Nogle af mine venner
- 4 Næsten alle mine venner
- 5 Alle mine venner
- 6 Ved ikke

Spørgsmål 13

Følges du ofte med nogen, når du går i solarium?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Af og til

Spørgsmål 14

Hvem følges du med?

- 1 Venner
- 2 Mor
- 3 Far
- 4 Søskende
- 5 Andre – angiv venligst

Spørgsmål 15

Ved dine forældre, at du går i solarium?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Jeg er ikke klar over, om de ved det

Spørgsmål 16

Ved dine forældre, hvor meget du går i solarium?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Jeg er ikke klar over, om de ved det

Spørgsmål 17

Hvilke sundhedsmæssige fordele, mener du, at der er ved at bruge solarium?

Spørgsmål 18

Hvilke sundhedsmæssige ulemper mener du, at der er ved at bruge solarium?

Spørgsmål 19

Hvor ofte mener du, at man skal tage solarium for, at det er sundhedsskadeligt?

- 1 Flere gange om ugen
- 2 En gang om ugen
- 3 En gang om måneden
- 4 Et par gange om året
- 5 En gang i livet
- 6 Ved ikke

Spørgsmål 20

Hvor alvorlig oplever du den sundhedsmæssige risiko, som er forbundet med dit eget solariebrug?

- 1 Meget alvorlig
- 2 Alvorlig
- 3 Ikke alvorlig
- 4 Ved ikke

Spørgsmål 21

Har du hørt eller set en kampagne, hvor budskabet er "Sluk Solariet"?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Question 22 :

Q18_Kendskab_bag_kampagnen_aaben

Spørgsmål 22

Ved du, hvem der står bag "Sluk Solariet" kampagnen?

Spørgsmål 23

Hvor godt synes du om "Sluk Solariet" kampagnen?

- 1 Meget godt
- 2 Godt
- 3 Dårligt
- 4 Meget dårligt

Spørgsmål 24

Hvor har du set eller hørt om "Sluk Solariet" kampagnen?

- 1 TV
- 2 Magasiner
- 3 Biografen
- 4 Aviser
- 5 Internettet
- 6 Mobiltelefonen (Planet3 på 3Mobil)
- 7 3 butikker
- 8 Radioen
- 9 Videoklip på Internettet
- 10 Videoklip jeg har fået tilsendt som link i email
- 11 'Med Rundt' Post Danmarks reklameomslag
- 12 Ved ikke / husker det ikke
- 13 Andet - angiv venligst

Spørgsmål 25

Du har svaret, at du kender kampagnen fra Internettet. Hvor på Internettet har du set kampagnen "Sluk Solariet"?

- 1 MySpace
- 2 Facebook
- 3 www.sluksolariet.dk
- 4 www.skrunedforsolen.dk
- 5 www.cancer.dk
- 6 www.trygfonden.dk
- 7 www.lommeilm.dk
- 8 www.youtube.com
- 9 3.dk
- 10 Andre steder

Spørgsmål 26

Har du en profil på MySpace?

- 1 Ja
- 2 Nej

Spørgsmål 27

Har du en profil på Facebook?

- 1 Ja
- 2 Nej

Spørgsmål 28

Hvad bruger du Facebook/MySpace til?

- 1 Holde kontakt med venner
- 2 Finde gamle venner
- 3 Finde nye venner
- 4 Følge med i mine venners liv

- 5 Få information om arrangementer
- 6 Få forskellige nyheder
- 7 Fortælle om mig selv og mit liv
- 8 Give min mening til kende
- 9 Diskutere ting, som interesserer mig
- 10 Andet – angiv venligst

Spørgsmål 29

Er du blevet inviteret til at være venner med "Sluk Solariet" på MySpace/Facebook?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Spørgsmål 30

Er du venner med "Sluk Solariet" på MySpace/Facebook?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Spørgsmål 31

Betyder det noget for dig, at du selv kan påvirke kampagnen ved at skrive til "Sluk Solariet"?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Spørgsmål 32

Hvad synes du om "Sluk Solariet's" profil/site på MySpace/Facebook?

- 1 Meget god
- 2 God
- 3 Dårlig
- 4 Meget dårlig
- 5 Ved ikke

Spørgsmål 33

Hvor godt synes du om, at møde en kampagne, der oplyser om risikoen ved at bruge solarier på Facebook/MySpace?

- 1 Meget godt
- 2 Godt
- 3 Dårlig
- 4 Meget dårlig
- 5 Ved ikke

Spørgsmål 34

Synes du, at det er nemmere at bakke op om en sag på Facebook/MySpace end i virkeligheden?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Det gør ingen forskel

Spørgsmål 35

I hvor høj grad betyder det noget for din opfattelse af en sag på Myspace/Facebook, at dine venner støtter den?

- 1 I høj grad
- 2 I nogen grad
- 3 I ringe grad
- 4 Slet ikke
- 5 Ved ikke

Spørgsmål 36

Har du hørt sangen "Lad det stege" med KNA Connected?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Kan ikke huske/Ved ikke

Spørgsmål 37

Har du set musikvideoen "Lad det stege" med KNA Connected?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Kan ikke huske/Ved ikke

Spørgsmål 38

I hvor høj grad har "Sluk Solariet" kampagnen ændret din opfattelse af, hvor farligt det er at gå i solarium?

- 1 I høj grad
- 2 I nogen grad
- 3 I ringe grad
- 4 Slet ikke

Spørgsmål 39

I hvor høj grad har "Sluk Solariet" kampagnen fået dig til at diskutere solariebrug og solarier med dine venner eller familie?

- 1 I høj grad
- 2 I nogen grad
- 3 I ringe grad
- 4 Slet ikke

Spørgsmål 40

Forventer du at bruge solarium i fremtiden?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Spørgsmål 41

Forventer du at bruge mindre solarium i fremtiden?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 3 Ved ikke

Spørgeskema til de 8-12-årige

Dig og solen – det er sommer, du har fri og du er udenfor			
Har du set denne figur?		Har du set eller hørt "Skrud ned for solen mellem 12 & 15"?	
Ja ☐ 1		Ja ☐ 1	
Nej ☐ 2		Nej ☐ 2	
Hvilke af følgende gode råd om solen kender du?		Hvor mange timer vil du typisk være i solen mellem 12 og 15 på en solskinsdag?	
Siesta (– søg skygge mellem 12 & 15)	☐ 1,	Er næsten aldrig i solen mellem 12 og 15	☐ 1
Solhat (– dæk bar hud mellem 12 & 15)	☐ 2,	Mindre end 30 minutter	☐ 2
Solcreme (– smør bar hud med faktor 15 eller mere)	☐ 3,	½ - 1 time	☐ 3
Sluk solariet (– gå ikke i solarium)	☐ 4,	1- 2 timer	☐ 4
Ingen af disse	☐ 5,	2-3 timer	☐ 5
		Ved ikke	☐ 6
Det er sommer, du har fri og du er udenfor. Solen skinner og klokken er mellem 12 og 15.		Ja, ofte	Ja, somme- tider
		☐ 1	☐ 2
		☐ 1	☐ 2
		☐ 1	☐ 2
		☐ 1	☐ 2
Hvor mange gange har du været forbrændt/ skoldet denne sommer? <small>(Ved forbrændt/skoldet forstås enhver form for rødme, ubehagelighed, smerte eller blære på huden, der varer længere end 12 timer efter du har været i solen)</small>		Hvis du blev forbrændt/skoldet denne sommer. Hvor var du henne, da du blev forbrændt? (Geme flere svar)	
Mere end 5 gange	☐ 1	Var på stranden	☐ 1,
3-5 gange	☐ 2	Solbadede	☐ 2,
1-2 gange	☐ 3	Dyrkede udendørs sport	☐ 3,
Har ikke været skoldet denne sommer, men har prøvet det	☐ 4	Legede udenfor	☐ 4,
Har aldrig været skoldet	☐ 5	Var på udflugt	☐ 5,
		Var i skole/institution	☐ 6,
		Var på solferie i udlandet	☐ 7,
		Andet - udendørs	☐ 8,
Har du set/hørt eller læst om følgende ting? <small>Geme flere krydser</small>			
Plakater med Sunny og Solveig	☐ 1,		
Pixibogen "Sunny og Solveig på Solferie"	☐ 2,		
Påklædningsdukker med Sunny og Solveig	☐ 3,		
Sollege	☐ 4,		
UV-perler	☐ 5,		
Postkort med UV-følsomt klistermærke	☐ 6,		
Reklamer hvor der er Smiley med solhat	☐ 7,		
Solens Fjender	☐ 8,		
"Sluk solariet" på MySpace eller Facebook	☐ 9,		
Har ikke set eller hørt om nogle af disse ting	☐ 10,		
Hvis du har set/hørt om nogle af tingene, hvor har du så set/hørt om dem henne? <small>Geme flere svar</small>		Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder?	
I børnehaven (når jeg henter mindre søskende)	☐ 1,	Flere gange om ugen	☐ 1
I skolen	☐ 2,	Ugentligt	☐ 2
SFO	☐ 3,	Flere gange om måneden	☐ 3
Reklamer i aviser, ugeblade, reklamesøjler,	☐ 4,	Månedligt	☐ 4
TV eller radio	☐ 5,	4 gange om året eller mindre	☐ 5
Hos lægen	☐ 6,	Ikke inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt	☐ 6
På internettet	☐ 7,	Jeg har aldrig brugt solarium	☐ 7
Andet	☐ 8,	Ved ikke	☐ 8
Ved ikke / husker ikke	☐ 8,		